

Norðurlond og EF

EFTIR drúgvur samráðingar eydnaðist tað herfyri føroyingum og EF at koma ásamt um eina handilsavtalu. Hon skal so konfirmerast bæði í Føroyum og í EF, áðrenn hon kemur endaliga í gildi.

UTTAN iva eru mong lætt um hjartað um, at vit finga eina slíka avtalu, soleiðis at føroyskar fiskavørur kunnu koma inn á tann stóra EF-marknaðin uttan toll. Við hesi avtalu eru vit eisini betri fyri enn grannar okkara Island og Noreg, sum enn ikki hava fingið nakra avtalu við EF í sambandi við tann innara marknaðin, sum kemur í gildi í 1993.

MEN neyvan er tað so, at orðaskiftið um tilknýti okkara til EF er av — fyrri tað at vit hava gjørt eina handilsavtalu. Tí alla tíðina stínga spurningar seg upp, sum vit ikki bara kunnu skúgva til viks. Vit verða noydd at ásanna, at tað, sum hendir í londunum kring okkum, kann eisini fáa avleiðingar fyri okkum sjálvi. Her verður serliga hugsað um støðuna hjá hinum Norðurlondunum til EF. Vit vita longu nú, at Svørki helst skjótt gerst limur í felagsskapinum, og tey eru mong, sum halda, at Noreg helst fer at fylgja Svørki um ikki so nógv ár. Onkur heldur so eisini, at túrurin tá skjótt man fara at koma til Island. Og spurningurin er tá, hvar Føroyar eru at finna í øllum hesum málinum! Verða vit fyrr ella sein-

ni »tvingað« at fylgja hinum Norðurlondunum uppí EF!

HESIN spurningurin er ikki aktuallur í dag, men hann fer helst at spækja aftur í tjakinum fyrr ella seinni, um gongdin verður tann, at bæði Noreg og Island fylgja Svørki uppí EF. So hóast vit í løtuni eru nøgd við handilsavtaluna við EF, so eiga vit ikki at taka bind fyrri eyguni og gloyma alt um grannalond okkara og teirra framtíð í sambandi við EF. Vit eiga tvørturimóti at fylgja væl við gongdini í bæði EØS-samráðingunum og annars tí, sum hendir á tí europeiska meginlandinum. Hvussu fegin vit enn vilja tað, so verða tað ikki vit einsamøll, sum koma at avgera framtíðar lagnum okkara. Hvat fer at henda í hinum Norðurlondunum, hvat fer at henda í EF og annars á tí fyrri okkum altgerandi EF-marknaðinum er alt nakað, sum á ein ella annan hátt fer at hava ávirkan á okkum eisini.

TAD stendur annars púra greitt, at sum støðan er í dag, har EF-lond skulu koma fiska í havøkjunum hjá hvørjum øðrum, har tænar tað hvørki føroyskum ella islendskum áhugamáli at umhugsa limaskap. Okkara havøkki eru alt ov viðbrekin til at loyva innrás av stórum útlendskum fiskiskipafloða. Í hesum sambandi er tó eisini rætt at seta spurning-

in, í hvussu stóran mun vit sjálvir eru førir fyrri at húsast við teimum virðum havið hevur givið okkum. Hóast hann ikki er relevantur at seta júst í hesum sambandi, so eiga vit eisini at taka í egnan barn og spyrja okkum sjálvi, um vit í mongum førum ikki bera okkum at móti okkara fiskastovnum, sum vóru tað útlendingar sum tráfiskaðu grunnar-nar!

HESA seinastu tíðina hevur verið nógv tosað og skrivað um møguleikarnar fyrri størri samstarvi millum londini í út-norði, soleiðis at hesi lond í størri mun kunnu standa saman sum ein eind uttanfyri EF. Tað kann bara vera rætt at samvinna og vit eiga at troysta allar møguleikar fyrri samvinnu við londini í Norðuratlantshavi. Men vit mugu kortini ikki gloyma ta sannroynd, at vit kunnu ikki vera stóra marknaðin í EF fyrriuttan.

SPURNINGURIN hvussu vit best frægast sleppa inn í henda marknaðin ikki bert komandi árin, men langt inn í næstu öld er tí ein av høvuðsspurningunum — sum eisini hædd er tikið fyrri í handilsavtaluni millum Føroyar og EF. Nú er henda avtala ikki roynd í verki, so tað kunnu fara at stínga seg upp trupuleikar og viðurskifti, sum vit ikki høvdu roknað við frammanundan ella givið ov lítið gætur. Hvat nú um vit verða noyddir til at keypa í stórum nøgðum av rá-

fiski úr øðrum londum og góðska hann í Føroyum við tí fyrri eyga at útflyta vørna til EF! Fyri slíka vørna skulu vit gjalda toll. Tað kann koma illa við, um her verður talan um stórar nøgdir, tí vit ikki hava nokk av fiski sjálvir. Hvat við føroyskum feskiskalandingum í útlátið, tá tollurin hvørur! Er tá vandi fyrri, at flakavirkini ikki verða fær fyrri at gjalda nær náminn tann pris, skipini kunnu fáa við at landa fiskin feskkan beinleiðis á EF-marknaðinum! Og hvussu við okkara heimaíðnaði, hvussu fer hann at klára seg í kappingini við tær innfluttu vørurnar, tá tollmúrarnir eru burtur!

SPURNINGARNIR eru nógvir. Tað er greitt, at vit kunnu ikki fáa bæði í posa og sekk við eini EF-avtalu, men latið okkum eisini vera realistisk og veruliga gera okkum greitt, hvat avtalan inniber — av fyrirminum og vansom. Tað tykist sum um, at mong okkara ikki eru greið yvir, hvørjir vansarnir og hvørjir fyrir-munirnir verða við eini slíkari avtalu. Tað er tí alsamt neyðugt við einum framhaldandi dialogi millum politikar-nar og vinnulívið og annars fólk flest — um framtíðar pláss føroyinga í tí europeiska samfelagnum — og fyrri tað í al-tjóða samfelagnum. Uttan mun til hvørja støðu vit enn hava til spurningar-nar, so eiga vit ikki at ganga við bindum fyrri eyguni, men opið og ærliga viðgera hesar spurningar.

sosigaley

Dimmalætting
Føroysk
Tíðindi

DAGBLAÐIÐ
TUGA
KLUSSUA

14. SEPTEMBER
TUGA
KLUSSUA

FRIU FØROYAR
NORÐLÝSIÐ

Valdsgerðirnar mugu halda uppat

Norðlýsið er komið út aftur eftir summarfrítíðina og í oddagrein skrivur blaðið um valdsgerðirnar í Klaksvík, sum blaðið heldur mugu halda uppat. Norðlýsið skrivur:

Aftur hetta vikuskiftið kom ungur maður illa fyrri av yvirgangsmonn-um, hann endaði á sjúkrahúsinum við brotnum armi.

Tað kann ikki ber til, at ein ikki kann ferðast í býnum bert nokunlunda tryggur. Vit hava sæð til slíkar valdsgerðir fyrr og tað tykist sum øll standa maktarleys í hesum viðurskiftum.

Av politistjóðini frætta vit, at teir hava ikki havt við slíkar at gjørt fyrr. Tað er ikki ókent, at menn fara upp at tjakast og at tað endari bardaga, men hetta sum nú fer fram er óhoyrt og minnir mest um »rock-arametodurnar«, sum vit kenna aðrastadni frá.

Slíkur atburður má sigast at vera ómansligur. Tað er ongin ivi um

at lætt er hjá einum bólki av ungum at gera av við ein einstakling, men hvat vilja slíkir uppnáa við hesum.

Politistur sigur, at ilt er at fáa tamarhald á slíkum, men sigur samtundis at menninir, sum seinasta vikuskifti gjørdur seg inn á sakleysan mann, fáa eina alvarsliga sak at berjast við framyvir.

Vit mugu eisini krevja at politistur hevur vak- ið eyga við slíkum, tí tað er eisini ov lítið at sita á politistjóðini og biða til onkur melder.

FFFA-blaðið og lógmanróðan

FFFA-blaðið, sum kom út síðsta hósdag viðger lógmanróðuna, sum oddagreinskriverin heldur lítið um. Hann skrivur:

»Tá Javnaðarflokkurin vann valið seinasta heyst, var tað uppá lyftið um ein »nýggjan politikk«, sum m.a. skuldi útvega arbeiði til øll.

Nú hevur nýggi javnaðarlógmaðurin hildið

sína »fyrstu ólavsokuroðu, og sigast kann, at uttan iva hevði Jógvan Sundstein hildið net-tupp somu roðu, um hann hevði hildið fram sum lógmaður.

Tað var í hvussu so er eingin nýggjur politikkur at hóma.

Róðan er drúgv, heil-ar 36 síður, og í henni eru ein hópur av upplýs-ingum av ymsum slag, men har er lítið um hvat vit kunnu vænta okk-um.

Arbeidsmarknaðar-mál telja knappar tveir síður. Har ásannar lóg-maður, at størsti trupul-leikin á arbeidsmark-

naðinum er arbeidsloys-id. Í tí sambandi er sett ein nevnd at gera upp-skot um eina arbeids-loysistrygging. Alt gott um tað, men tað var lítið at hoyra um tiltøk til tess at útvega meiri ar-beiði.

Tað skal tó sigast, eydnast tað at fáa skipasmíðurnar í gongd aftur, sum roknað verður við í lógman-róðuni, verður tað ein stórur bati. Hinvegin gongur ikki sum ætlað við at góðska fiskavør-urnar meira, soleiðis at hesar geva fleiri ar-beiðspláss.

Skúlafimleikar- hallirnar 1991/92

Tey feløg og einstaklingar, sum ynskja at nýta kommunalu skúlafimleikarhallir-nar vetrarhálvárið 1991/92, verða biðin um áðrenn 4. september 1991, at senda skrivliga umsókn til Mentamálaðeild Klaksvíkar Býráðs.

Klaksvíkar Býráð

Okkurt gott

Útvarpið visti týsdag-in at siga frá, at bret-ar nú hava havt høvi at siggja ein grinda-film, sum ikki bara heilt einvíst leggur eftir føroyingum og grindadrápinum. Hesaferð hava bretar gjørt ein film, har teir eisini hava tosað við føroyingar. Filmurin hevur havt tað við sær, at bretska bløð, sum annars hava verið sera einvís í skriv-ingini um grind, nú siggja málið frá hinari síðuni eisini. Sambært bløðunum verður grindadrápið ikki mett sum nakað ónt og oyð-andi, men sum ein partur av okkara mentan og gerandis-degi. Nú vanda bløðini bráðlaga skjútsið móti umhvørvisfelags-kapum, sum royna at misbrúka eitt nú grindadráp til egnan fyrirmin.

Hetta er so sann-

liga at fegnast um, og hetta er heldur ikki meira enn vit sum føroyingar kunnu for-langa av okkara brets-ku grannum, tá hugs-að verður um tað sam-band, sum hevur verið millum londini og sum serliga tók seg upp undir krignum. Tað er í lagi, at bretar eru kritiskir mótev-gis okkum, men vit halda bert, at minstakrivið má vera, at teir eru sakligir og viðgera málið frá okkara síðu eisini. Hetta er nú gjørt, og teir føroy-ingar, sum hava ein fing-ur við í filminum, hava tókk uppiborna.